

Op 14 oktober 2019 zijn bij de raadsgriffie vragen binnen gekomen van de heer Jan Willem Elferink van de fractie PVV gericht aan de voorzitter van de Raad op grond van ex artikel 35 van het Reglement van Orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de Raad. Het college van Burgemeester en Wethouders beantwoordt de vragen als volgt.

Betreffende beantwoording schriftelijke vragen van de heer Jan Willem Elferink (PVV) inzake Brief Turkse moskeebesturen dd. 26 september jl..

De Partij voor de Vrijheid en heel veel inwoners van Enschede maken zich terecht zorgen over de komst van een reuzeachtige moskee binnen onze stadsgrenzen. Helaas heeft de meerderheid van de Raad zich voor de komst van een moskee uitgesproken en zijn er afspraken gemaakt. Die afspraken willen we graag nog eens geverifieerd zien, en we hebben een aantal zeer actuele vragen n.a.v. de laatste brief van het moskeebestuur en de financiering van de nieuw te bouwen moskee.

1. Klopt het dat alle hindernissen genomen zijn en de bouw van de moskee nu kan gaan starten? Indien deze aanname niet correct is kunt ons de juiste stand van zaken uiteenzetten?

Antwoord: De volgende stappen moeten nog gezet worden voordat de bouw van de moskee kan starten:

- 1) Uitspraak van de Raad van State in beroep tegen het bestemmingsplan
- 2) Levering en betaling van de grond (koopovereenkomst: uiterlijk 3 maanden na onherroepelijk bestemmingsplan)
- 3) Aanvraag voor een omgevingsvergunning voor de activiteit bouw (in te dienen door initiatiefnemer). Aansluitend dient deze aanvraag beoordeeld te worden waarna het college een besluit kan nemen op deze aanvraag
- 4) Start bouw (koopovereenkomst: uiterlijk 3 jaar na levering van de grond)

2. Is het correct dat in 2014 bij tijdens een interview op de radio de toenmalige VVD-wethouder Hateboer, heeft gezegd dat het hem geen barst interesseert waar de benodigde gelden voor de bouw van de nieuwe moskee in Enschede vandaan komt zolang het maar niet om crimineel geld gaat, is het college nog steeds eens met deze bouté bewering? Zo nee waarom niet?

Antwoord: De letterlijke uitspraken van dhr. Hatenboer hebben wij niet vastgelegd en kunnen wij daarom niet voor u controleren.

Het college heeft op 29 mei 2018 een beleidsregel vastgesteld die bepaalt dat in alle gevallen waarbij sprake is van crowdfunding bij een omgevingsvergunning voor het bouwen van een bouwwerk een Bibob-toets zal plaatsvinden. Het doel is om te kunnen onderzoeken of geen criminele activiteiten worden gefaciliteerd, zoals het witwassen van geld door vermogensverschaffers. In de basis komt het erop neer dat de aanvrager van de omgevingsvergunning inzichtelijk moet maken wat de identiteit is van de vermogensverschaffers en wat de herkomst is van het vermogen dat gebruikt wordt voor de financiering van het bouwproject.

3. In uw antwoord op de vragen van onze heer R. van Aalst van 14 maart 2013, (kenmerk 1300074385) heeft u gezegd dat u geen eisen stelt aan de herkomst van de financiering van de moskee, omdat het ook niet gedaan wordt bij andere initiatieven, Bent U die mening nog steeds toegedaan, zo nee waarom niet?

Antwoord: Zie antwoord hierboven.

4. Klopt het dat het moskeebestuur weigert mee te werken aan een BIBOB-integriteitsonderzoek?

Antwoord: Nee dat klopt niet. De moskeebesturen hebben wel laten weten dat zij het niet eens zijn met de toepassing van een BIBOB-toets, zoals zij ook zelf verwoordden in de brief die zij op 26 september aan zowel het College als uw Raad hebben gestuurd.

5. De beleidsregel opgelegd door Den Haag is heel duidelijk, controle op waar de financiën vandaan komen voor de bouw van een nieuwe moskee. Mag en kan de PVV er vanop aan dat voordat er überhaupt maar 1 spade in de grond wordt gezet de wet BIBOB wordt nageleefd, zo nee waarom niet?

Antwoord: Er is ons geen landelijke wet- en/of regelgeving van toepassing die controle op de financiering voor de bouw van een nieuwe moskee vereist. Gemeenten besluiten zelf over de wijze waarop zij de wet BIBOB toepassen.

In de Tweede Kamer is gedebatteerd over de wens om meer inzicht te verkrijgen in de financiering van gebedshuizen in Nederland. Dit heeft echter nog niet geleid tot nieuwe wet- of regelgeving die op de casus van de moskee aan de Kuipersdijk kan worden toegepast. Het Rijk is een traject gestart gericht op de integrale aanpak problematisch gedrag en ongewenste buitenlandse financiering van maatschappelijke en religieuze instellingen. De minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft op 11 februari 2019 een brief verstuurd aan de Tweede Kamer. Daarin wordt onderzoek aangekondigd naar de mogelijkheid om het handelingsperspectief van Rijk en gemeenten te vergroten. Dat is nog steeds de laatste stand van zaken.

6. Is de grond inmiddels aangekocht en betaald door ISN/ stichting Dyanet

Antwoord: Nee. De grond wordt geleverd (en betaald) binnen 3 maanden nadat het bestemmingsplan onherroepelijk is geworden. Hiervoor zijn we afhankelijk van de uitspraak van de Raad van State. De gemeenteraad heeft op 8 juli 2019 het aanvullende verkeersonderzoek goedgekeurd op en toegevoegd aan de onderbouwing van het bestemmingsplan. Het aanvullende onderzoek is toegezonden aan de Raad van State maar daar nog niet behandeld. De beroepsprocedure ingesteld tegen het bestemmingsplan Moskee loopt dus nog steeds. Het aanvullende verkeersonderzoek is opgesteld naar aanleiding van een tussenbesluit van de Raad van State in die procedure. Definitieve uitspraak over het bestemmingsplan Moskee moet dus nog worden gedaan door de RvS. Gezien de gemiddelde wachttijd bij de RvS, verwachten wij geen uitspraak meer in 2019. Daarmee wordt de grond naar verwachting dus ook niet meer in 2019 geleverd.

7. Mocht de grond niet zijn betaald wanneer gaat dit worden betaald en door wie?

Antwoord: De gemeente heeft een koopovereenkomst gesloten met de Islamitische Stichting Nederland (ISN). De grond wordt dus geleverd aan de ISN en wordt dus ook door de ISN betaald. Uiteindelijk zullen de lokale Enschedese stichtingen het project financieren. De Enschedese stichtingen hebben een aantal jaren geleden via diverse acties het benodigde bedrag voor de grond al binnen de gemeenschap ingezameld.

8. Zijn de financiën van de grondaankoop moskee volgens de nieuwe verordening vanuit Den Haag gecontroleerd en oké bevonden?

Antwoord: Er is, zoals eerder aangegeven, geen verordening vanuit de rijksoverheid van toepassing, zie daarvoor ook het antwoord op de hiervoor gestelde vraag over de beleidsregel. De financiën van de grondaankoop moskee zijn niet gecontroleerd. Ten tijde van het aangaan van de koopovereenkomst was er nog geen reden of regelgeving die hiervoor aanleiding gaf. Wel hebben de stichtingen vóór het vaststellen van de kadernotitie door de gemeenteraad uitgebreid uitleg gegeven aan zowel college als raadsleden over de financiering.

9. Indien de grond niet binnen de uiterste termijn van 3 maanden na het onherroepelijk worden van het bestemmingsplan is betaald wordt dan de koopovereenkomst automatisch ontbonden? Zo nee waarom niet?

Antwoord: Er is geen sprake van een automatische ontbinding van de koopovereenkomst. Letterlijk is in de koopovereenkomst hierover het volgende opgenomen:

“Indien één der partijen binnen een termijn van 30 dagen na aanmaning en schriftelijke ingebrekestelling daartoe in gebreke blijft met de nakoming van één of meer van zijn in deze overeenkomst omschreven verplichtingen, is de andere partij gerechtigd om deze overeenkomst zonder inachtneming van een nadere termijn, zonder nadere ingebrekestelling en zonder rechtelijke tussenkomst geheel of gedeeltelijk te ontbinden, onverminderd zijn recht om nakoming voor het niet ontbonden deel van de overeenkomst te vorderen. Bovendien is de desbetreffende partij gerechtigd tot vergoeding van alle schade, die hij ten gevolge van het verzuim lijdt.”

10. De vele Turkse moskeeën in Nederland, zo ook de nieuw te bouwen moskee in Enschede, resulteren rechtsreeks onder Dyanet, dit is het Turkse presidium voor godsdienstzaken en valt derhalve rechtstreeks onder de president en dictator Erdogan. Dit betekent ook dat alle preken uitgesproken in de Enschedese moskeeën worden geschreven in Ankara. U weet welke dreigementen dictator Erdogan heeft geuit jegens Europa en dus ook jegens Nederland. Voor de PVV is dit een eenvoudige optelsom en de kans dat de preken rechtstreek uit Turkije verkondigd in onze stad Enschede ook beïnvloed worden door dictator Erdogan, vinden wij een zeer onwenselijke en gevaarlijke situatie. Is het college dat met ons eens? Zo nee waarom niet en zo ja welke stappen gaat u ondernemen om alle preken op hun inhoud te controleren, zowel op schrift als het gesproken woord in de moskee?

Antwoord: Het college heeft geen enkele concrete aanwijzing dat uw beweringen kloppen. Daarnaast heeft het College geen mogelijkheden om de door u aangedragen stappen uit te voeren.

Het Turks Cultureel Centrum (TCC) is een lang gekoesterde wens van de Turkse gemeenschap in Enschede. Er is op dit moment geen enkele aanleiding om de gemaakte afspraken met de Islamitische Stichting Nederland en de lokale moskeebesturen niet na te komen. De gemeente heeft zich hiertoe in de koopovereenkomst voor de grond ook contractueel verplicht.

11. Het is bekend dat het zeer omvangrijke netwerk dat Dyanet heeft gecreëerd in Nederland een politieke rol speelt in Nederland. Dit vinden wij een zeer onwenselijke gedachte en we zijn derhalve ook benieuwd wat het college daarvan vindt.

Antwoord: Het College heeft geen standpunt ten aanzien van de ISN (ook wel Diyanet). De ISN is een in Nederland geregistreerde ANBI-stichting. Het controleren of beoordelen van deze stichting is geen bevoegdheid van een gemeente.

12. Is het correct dat er geen woonbestemming op deze kavel rust en dat er dus niet mag worden gewoond/overnacht en gaat u hierop handhaven?

Antwoord: In het door de gemeenteraad vastgestelde bestemmingsplan is ruimte opgenomen voor één dienstwoning ten behoeve van de imam. Net zoals elders in de stad kan de gemeente handhaven indien gebruik wordt gemaakt van een gebouw in strijd met de geldende bestemming.

13. Is het correct dat er geen detailhandel mag plaatsvinden in en rond de moskee en gaat u daarop handhaven indien zich men niet aan de regels houdt?

Antwoord: In het door de gemeenteraad vastgestelde bestemmingsplan is ruimte opgenomen voor niet-zelfstandige detailhandel met een maximale omvang van 80 m². Deze detailhandel mag zich uitsluitend richten op de gebruikers van de hoofdfuncties van het gebouw.

14. Kan het college de PVV vertellen wat het aankoopbedrag is geweest van de huidige moskee aan de Atjehstraat 27 en 29? Indien niet mogelijk waarom niet?

Antwoord: De gemeente was geen partij bij de verkoop van deze panden aan de ISN. U kunt deze informatie bij het Kadaster opvragen.

15. Voor de huidige moskee aan Atjehstraat 27 en 29 is een verzoek ingediend bij de provincie Overijssel om het pand aan te wijzen als gemeentelijk monument. Kan het college ons vertellen of er financiële consequenties aan verbonden zijn bij een definitieve aanwijzing als monument?

Antwoord: Voor beide panden is een verzoek tot aanwijzen als gemeentelijk monument ingediend bij de gemeente. De uitkomst van advisering door het Oversticht en de gemeentelijk monumentencommissie is dat het voornemen is om nr. 27 aan te wijzen als gemeentelijk monument en om nr. 29 de aanduiding 'karakteristiek' te geven in het nieuwe bestemmingsplan.

Voor de gemeente heeft deze aanwijzing geen financiële consequenties anders dan een mogelijke geringe toename van ambtelijke taken onder andere ten aanzien van vergunningverlening en advisering.

Voor een eigenaar kunnen er financiële consequenties zijn door duurder onderhoud, planontwikkeling en vergunningverlening. Mogelijk zijn er consequenties ten aanzien van verkoopbaarheid en verkoopprijs maar die zullen afhankelijk zijn van marktontwikkelingen waaronder de appreciatie van erfgoed.¹

Enschede, 14 november 2019

Burgemeester en Wethouders van Enschede,
de loco-Secretaris, de Burgemeester,

E.A. Smit

dr. G.O. van Veldhuizen